

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΤΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

ΕΚΤΟ ΤΜΗΜΑ

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του, στις 14 Οκτωβρίου 2022, με την ακόλουθη σύνθεση: Μαρία Αθανασοπούλου, Αντιπρόεδρος, Πρόεδρος του Τμήματος, Κωνσταντίνα Ζώη και Νεκταρία Δουλιανάκη (εισηγήτρια), Σύμβουλοι, Αγγελική Κέντρου και Αθηνά Σιγάλα, Πάρεδροι με συμβουλευτική ψήφο,

Γενικός Επίτροπος της Επικρατείας: Παρέστη η Επιτροπεύουσα Πάρεδρος Ελένη Νικολάου, που αναπληρώνει νόμιμα τον Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας, ο οποίος είχε κώλυμα.

Γραμματέας: Σοφία Κουτσοβούλου, Προϊσταμένη Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Για να δικάσει την από ... 2007 (Α.Β.Δ. ... 2014 και ήδη ...) αγωγή του ..., τελούντος εν ζωή υπό καθεστώς πλήρους στερητικής δικαστικής συμπαράστασης, δυνάμει της ... απόφασης του Μονομελούς Πρωτοδικείου ... και νομίμως εκπροσωπούμενου υπό της οριστικής δικαστικής συμπαραστάτριας αυτού ..., κατοίκου ... (οδός ...), ο οποίος απεβίωσε, και τη δίκη νομίμως συνεχίζει ο υιός του, ..., κάτοικος ... (...), ο οποίος παραστάθηκε μετά του πληρεξουσίου δικηγόρου του Χαράλαμπου Χρυσανθάκη (Α.Μ./ΔΣΑ 11855),

κατά του Ελληνικού Δημοσίου, που εκπροσωπεί νόμιμα ο Υπουργός Οικονομικών, ο οποίος παραστάθηκε διά της Παρέδρου του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους Μαρίας Γραμματικάκη, η οποία παραστάθηκε και για τον e-ΕΦΚΑ.

Κατά τη συζήτηση που ακολούθησε, το Δικαστήριο άκουσε:

Τον πληρεξούσιο δικηγόρο του συνεχίζοντος τη δίκη, ... , ο οποίος ζήτησε την παραδοχή της αγωγής.

Την εκπρόσωπο του Ελληνικού Δημοσίου και του e-ΕΦΚΑ η οποία ζήτησε την εν μέρει παραδοχή της αγωγής. Και

Την Επιτροπεύουσα Πάρεδρο της Γενικής Επιτροπείας της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο, η οποία πρότεινε την παραπομπή της κρινόμενης αγωγής προς εκδίκαση στο αρμόδιο Τέταρτο Τμήμα του Ελεγκτικού Συνεδρίου, κηρυσσομένου αναρμοδίου προς τούτο του παρόντος Τμήματος.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση το Δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη.

**Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα και
Σκέφθηκε σύμφωνα με τον νόμο**

1. Με την υπό κρίση αγωγή, ο αρχικώς ενάγων πολιτικός συνταξιούχος του Δημοσίου, ζήτησε να αναγνωρισθεί η υποχρέωση του εναγόμενου Ελληνικού Δημοσίου να του καταβάλει, εντόκως, από την επίδοση της αγωγής και μέχρι την εξόφληση, το ποσό των 250.000,00 ευρώ ως χρηματική ικανοποίηση λόγω της ηθικής βλάβης που υπέστη εξαιτίας παράνομων πράξεων και παραλείψεων των οργάνων της υπηρεσιακής και συνταξιοδοτικής διοίκησης.

2. Η αγωγή κατατέθηκε ενώπιον του Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών το οποίο, με την ... απόφαση του ... Τριμελούς Τμήματος, αφού δίκασε το υπαγόμενο στη δικαιοδοσία του κεφάλαιο της αγωγής και επιδίκασε στον αρχικώς ενάγοντα το ποσό των 10.000 ευρώ, ως χρηματική ικανοποίηση λόγω της ηθικής βλάβης που του προκλήθηκε από την επί μακρό χρόνο παράλειψη της διοίκησης να προβεί σε πλήρη διοικητική αποκατάστασή του, με βάση τα οριζόμενα στις διατάξεις του ν. 322/1976, κρίνοντάς τον για προαγωγή μέχρι και το βαθμό του Σμηναγού, παρέπεμψε κατά τα λοιπά την αγωγή, ήτοι κατά το μέρος που η αξίωσή του ερειδόταν στις ..., ... και ... πράξεις του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, και την ... απόφαση της Επιτροπής Ελέγχου Κανονισμού Συντάξεων του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, κατ' εφαρμογή του άρθρου 12 παρ. 2 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας, λόγω δικαιοδοσίας, στο Ελεγκτικό Συνέδριο.

3. Η ένδικη αγωγή επαναφέρεται προς συζήτηση μετά την ... απόφαση του Τμήματος, με την οποία κηρύχθηκε διακεκομμένη η δίκη λόγω του θανάτου του ενάγοντος στις ..., (βλ. ... ληξιαρχικής πράξης θανάτου, που συντάχθηκε από τη Ληξίαρχο του Δήμου ...). Η διακοπείσα δίκη νομίμως επαναλαμβάνεται από τον υιό του αρχικώς ενάγοντος, ..., ως μοναδικό εξ αδιαθέτου κληρονόμο του, ο οποίος υπεισέρχεται στη δικονομική του θέση (σχ. το ... πιστοποιητικό εγγυτέρων συγγενών του Δήμου ..., τα ... και ... πιστοποιητικά περί μη δημοσίευσης διαθήκης του Ειρηνοδικείου και Πρωτοδικείου ..., αντίστοιχα, και το ... πιστοποιητικό του Πρωτοδικείου ... περί μη κατάθεσης αγωγής αμφισβήτησης του κληρονομικού δικαιώματός του).

4. Στο άρθρο 3 του ν. 4700/2020 «Ενιαίο κείμενο Δικονομίας για το Ελεγκτικό Συνέδριο (...)» (Α' 127/29.6.2020), ορίζεται ότι: «1. Η δικαιοδοσία του Ελεγκτικού Συνεδρίου ασκείται από την Ολομέλεια και τα Τμήματά του (...) 5. Αν διαφορά εισήχθη σε αναρμόδιο Τμήμα, παραπέμπεται στο αρμόδιο. (...). Η εκδίκασή της από το Τμήμα στο οποίο εισήχθη δεν ιδρύει λόγο αναίρεσης». Περαιτέρω, στο άρθρο 24 του Οργανικού Νόμου του Ελεγκτικού Συνεδρίου (ν. 4820/2021, Α' 130), που ισχύει από 23.7.2021, ορίζεται ότι: «1. Η κατανομή των υποθέσεων δικαιοδοσίας του Ελεγκτικού Συνεδρίου στα επτά (7) Τμήματα του Δικαστηρίου με δικαστικές αρμοδιότητες γίνεται ως εξής: (α) Πρώτο Τμήμα: (...) (γ) Τέταρτο Τμήμα: Αγωγές σε συνταξιοδοτικές υποθέσεις πολιτικών συνταξιούχων. (...) (στ) Έκτο Τμήμα: Αγωγές σε συνταξιοδοτικές υποθέσεις στρατιωτικών συνταξιούχων. (...)». Εξάλλου, και το προϊσχύον άρθρο 339 του ν. 4700/2020 που ίσχυε από 16.9.2020 έως την αντικατάστασή του με το άρθρο 169 του ν. 4820/2021, όριζε ομοίως ότι το Τέταρτο Τμήμα είναι αρμόδιο για την εκδίκαση των αγωγών των πολιτικών συνταξιούχων, και το Έκτο Τμήμα για την εκδίκαση των αγωγών των στρατιωτικών συνταξιούχων.

5. Ο αρχικώς ενάγων θεμελίωσε την αξίωσή του στην, κατά τους ισχυρισμούς του, ηθική βλάβη που υπέστη από την παράνομη συμπεριφορά των οργάνων της υπηρεσιακής και συνταξιοδοτικής διοίκησης, συνιστάμενη στην επί μακρό χρόνο άρνηση και ολιγωρία των τελευταίων να προβούν στην πλήρη αποκατάστασή του, μετά την παράνομη διαγραφή του από τη Σχολή Ικάρων, λόγω αντίθεσής του προς το καθεστώς της 21^{ης} Απριλίου 1967, με τη χορήγηση του προβλεπόμενου βαθμού του Σμηναγού και την αναγνώριση του χρόνου υπηρεσίας που έπρεπε να ληφθεί υπόψη για τον υπολογισμό της συντάξιμης υπηρεσίας του και τον καθορισμό της σύνταξής του. Συνεπώς, αν και θεμελιώνεται, πλην άλλων, και στις παράνομες κατά τους ισχυρισμούς του πράξεις της συνταξιοδοτικής διοίκησης που ήταν αρμόδια για τη χορήγηση της πολιτικής του σύνταξη, η υπόθεση, προς εξυπηρέτηση της οικονομίας της δίκης, εκδικάζεται από το παρόν Τμήμα, όπου επανεισήχθη μετά την κήρυξη της δίκης διακεκομμένης και συζητήθηκε, καθώς αναφέρεται στην αναγνώριση ως συντάξιμου χρόνου στρατιωτικής υπηρεσίας του, η υποκείμενη δηλαδή σχέση της αξιώσεώς του είναι η αναγνώριση χρόνου στρατιωτικής υπηρεσίας του, και η εκδίκασή της, ως εκ του αντικειμένου της αγωγής, δεν επηρεάζει τη συνταξιοδοτική του κατάσταση ούτε τα στοιχεία θεμελίωσης και το περιεχόμενο της χορηγηθείσας σε αυτόν σύνταξης.

6. Για την ένδικη αγωγή δεν οφείλεται τέλος δικαστικού ενσήμου, ενόψει του αναγνωριστικού της αιτήματος.

7. Κατά πάγια νομολογία ο συνταξιούχος του Δημοσίου δικαιούται να ζητήσει, κατ' άρθρο 105 του Εισ.Ν.Α.Κ., αποζημίωση για την αποκατάσταση της περιουσιακής ζημίας που υπέστη από πράξη της συνταξιοδοτικής Διοίκησης να αναπροσαρμόσει αυξητικώς τη σύνταξή του, εφόσον συντρέχει ένα σύνολο προϋποθέσεων, ήτοι ο παράνομος χαρακτήρας της ενέργειας ή παράλειψης που προσάπτεται στα συνταξιοδοτικά όργανα, το υποστατό της ζημίας και η ύπαρξη αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ της προσαπτόμενης ενέργειας ή παράλειψης και της προβαλλόμενης ζημίας. Στην περίπτωση που οι προϋποθέσεις αυτές συντρέχουν, για τον προσδιορισμό του ύψους της ζημίας του το Δικαστήριο λαμβάνει υπόψη το ποσό της σύνταξης που παρά το νόμο δεν καταβλήθηκε (ΕλΣυν Ολ. 3021/2012, 1702/2011, 1346/2006 κ.ά.). Επιπροσθέτως, ανεξαρτήτως της αξίωσής του προς αποζημίωση για την περιουσιακή ζημία του, δικαιούται να αιτηθεί, κατ' άρθρο 932 ΑΚ, το οποίο εφαρμόζεται αναλόγως και επί αστικής ευθύνης του Δημοσίου, την επιδίκαση, για την ίδια αιτία, χρηματικής ικανοποίησης λόγω ηθικής βλάβης του (ΕλΣυν Ολ. 1271/2019, 1799/2018, 2595/2016, Σ.τ.Ε. 2463/1998, 740, 1555/2001, 1223, 1224, 1970, 2529/2002). Στην περίπτωση αυτή, η ακύρωση, μετ' αποδοχή εφέσεώς του, της παράνομης παράλειψης ή ενέργειας της συνταξιοδοτικής διοίκησης μπορεί να συνιστά, αυτή καθαυτήν, πρόσφορη και, καταρχήν, επαρκή ικανοποίηση κάθε ηθικής βλάβης που τυχόν προκάλεσε η παράνομη ενέργεια ή παράλειψη αυτή, εκτός αν ο ενάγων κατά τρόπο ορισμένο προβάλλει και αποδεικνύει ότι έχει υποστεί ηθική βλάβη η οποία μπορεί να διαχωριστεί από την παρανομία που δικαιολογεί την ακύρωση και δεν είναι δυνατό να ικανοποιηθεί πλήρως με την ακύρωση αυτή (πρβλ ΔΕΕ Τ-286/15 ΚF κατά Δορυφορικού Κέντρου της Ευρωπαϊκής Ένωσης SATCEN, σκ. 255 επ., Τ-742/15 DD κατά FRA, σκ. 72 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία). Σε μια τέτοια περίπτωση το Δικαστήριο της ουσίας, αν κρίνει ότι πράγματι επήλθε στον αδικηθέντα ηθική βλάβη για την ικανοποίηση της οποίας δεν είναι πρόσφορη ή δεν αρκεί μόνη η ακύρωση της παράνομης ενέργειας ή παράλειψης, δύναται να επιδικάσει εύλογη κατά την κρίση του χρηματική ικανοποίηση και να καθορίσει το ποσό αυτής, με βάση τους κανόνες της κοινής πείρας και λογικής και αφού εκτιμήσει τα πραγματικά περιστατικά που θέτουν υπόψη του οι διάδικοι, όπως το είδος της προσβολής, τη βαρύτητα και την έκταση της βλάβης, τις συνθήκες τελέσεως της αδικοπραξίας, το βαθμό προσβολής της προσωπικότητας του ενάγοντος, την οικονομική, κοινωνική και προσωπική κατάσταση των μερών κ.α.

8. Κατά πάγια νομολογία του Ελεγκτικού Συνεδρίου, τυχόν εσφαλμένος προσδιορισμός των συνταξιοδοτικών δεδομένων των στρατιωτικών συνταξιούχων ελέγχεται παρεμπιπτόντως κατά τον κανονισμό της σύνταξής του από τα αρμόδια συνταξιοδοτικά όργανα του Γ.Α.Κ. ή, σε περίπτωση άσκησης έφεσης κατά των πράξεων ή αποφάσεων

των οργάνων αυτών, από το Ελεγκτικό Συνέδριο (βλ. Ε.Σ. Ολ. 2077/2010, ΙΙ Τμ. 2258/2016, 7622/2015, 1898/2014). Τα συνταξιοδοτικά όμως όργανα δεν έχουν τη νόμιμη ευχέρεια, όταν κρίνουν το συνταξιοδοτικό δικαίωμα του υπαλλήλου, κατ' άσκηση παρεμπόδιου ελέγχου, να μεταβάλουν το ουσιαστικό περιεχόμενο της υπηρεσιακής του κατάστασης (πρβλ. Ε.Σ. Ολ. 1892/2009, 111/2001, 563/2000, ΙΙ Τμ. 7622/2015, 1336/2007, 2564/2006). Περαιτέρω, ο παρεμπόδιος έλεγχος δεν εξικνείται μέχρι του βαθμού υποκατάστασης των οργάνων της υπηρεσιακής διοίκησης, όταν αυτά αρνούνται ή παραλείπουν ή καθυστερούν οφειλόμενες νόμιμες ενέργειες σχετικά με την υπηρεσιακή – μισθολογική κατάσταση του υπαλλήλου (πρβλ. Ε.Σ. ΙΙ Τμ. 650/2017, 2258/2016, 1447/2007).

9. Από τα στοιχεία του φακέλου και για το ένδικο χρονικό διάστημα προκύπτουν τα ακόλουθα:

(α) Ο αρχικώς ενάγων, συνταξιούχος (τέως υπάλληλος του ...), κατατάχθηκε στη Σχολή Ικάρων στις Στις ... και ενώ ήταν μαθητής της Γ' Τάξης, διαγράφηκε από τη Σχολή και μεταφέρθηκε στην κατηγορία οπλιτών, ως σημερινής γραφείας, αφού κρίθηκε με γνωμάτευση της Α.Σ.Υ.Ε. ως ακατάλληλος για το ιπτάμενο προσωπικό Α' κατηγορίας. Με την από ... απόφασή του, το Μικτό Ειδικό Συμβούλιο του ν. 322/1976 έκρινε ότι η έξοδος του από τη Σχολή Ικάρων επήλθε λόγω αντίθεσής του προς το καθεστώς της 21ης Απριλίου 1967 και ότι συνεπώς, εμπίπτει στις αποκαταστατικές διατάξεις του άρθρου 3 του ν. 322/1976. Ακολουθώντας, με το από ... π.δ. (ΦΕΚ Γ' .../...), ο αρχικώς ενάγων ονομάστηκε έφεδρος Ανθυποσηναγός από ... (ημερομηνία αποβολής του από τη Σχολή Ικάρων) και ενεγράφη, σύμφωνα με το άρθρο 7 παρ. 2 του ν.δ. 197/1974, στα στελέχη εφεδρείας της Πολεμικής Αεροπορίας από ..., λογιζομένου του χρόνου από ... έως ... ως χρόνου πραγματικής στρατιωτικής υπηρεσίας για όλες τις περιπτώσεις εκτός από το δικαίωμα λήψεως αποδοχών αναδρομικά.

(β) Με την ... πράξη του Διευθυντή της 42ης Διεύθυνσης του Γ.Λ.Κ. κανονίστηκε στον ενάγοντα μηνιαία σύνταξη βάσει της από έτη ... συνολικής πραγματικής συντάξιμης υπηρεσίας ως: α) έκτακτου στο ... από ... έως ..., β) τακτικού στο ... από ... έως ..., γ) κληρωτού από ... έως ... και δ) εθελοντή μόνιμου ανακαταταγμένου από ... έως ..., ίση με τα 31/35 των 80% ή τα 709/1000 του βασικού μισθού του 4ου Μ.Κ. του ν. 2470/1997, προσαυξημένου με επίδομα χρόνου υπηρεσίας σε ποσοστό 56%.

(γ) Στη συνέχεια, με το από ... π.δ. (ΦΕΚ Γ' ...), το οποίο εκδόθηκε ύστερα από την ... απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας και το από ... Πρακτικό του Μικτού Ειδικού Συμβουλίου, ο αρχικώς ενάγων προήχθη στο βαθμό του Υποσηναγού από ... και ενεγράφη στα στελέχη της εφεδρείας της Πολεμικής Αεροπορίας από ..., λογιζομένου του χρόνου εκτός υπηρεσίας που αποκαταστάθηκε με το π.δ. αυτό ως χρόνου πραγματικής

υπηρεσίας για όλες τις περιπτώσεις, πλην της αναδρομικής λήψης αποδοχών, σύμφωνα με το άρθρο 7 παρ.2 του ν.δ. 197/1974.

(δ) Ακολούθως, σε συμμόρφωση με την ... απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών, εκδόθηκε το ... π.δ. (Φ.Ε.Κ. Γ' ...) και ο ενάγων προήχθη στον βαθμό του εφέδρου Σμηναγού.

(ε) Εν συνεχεία, με το ... έγγραφο του Γενικού Επιτελείου Αεροπορίας γνωστοποιήθηκε στον αρχικώς ενάγοντα ότι το από ... αίτημά του περί αναγνώρισης των πτητικών εξαμήνων για το χρονικό διάστημα από ... έως ... δεν γίνεται αποδεκτό, καθόσον υφίσταται η ... γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, με την οποία απορρίπτεται προγενέστερο ανάλογο αίτημά του και η οποία έχει γίνει αποδεκτή με την ... απόφαση του ΥΕΘΑ.

(στ) Μετά την έκδοση του προαναφερθέντος από ... π.δ/τος (ΦΕΚ Γ' ...), με το οποίο ο αρχικώς ενάγων προήχθη στο βαθμό του Υποσμηναγού από ..., εκδόθηκε η ... πράξη του Διευθυντή της 42ης Διεύθυνσης του ΓΛΚ με την οποία αυξήθηκε η σύνταξή του από ..., δεδομένου ότι αυτός, με το ανωτέρω π.δ. αποκαταστάθηκε σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 3 του ν. 322/1976, 7 παρ. 2 του ν.δ. 197/1974 και 1, 6 και 9 του ν. 1447/1984 και ο χρόνος παραμονής του εκτός υπηρεσίας από ... έως ... (έτη 3 - 4 - 23), που δεν είχε υπολογιστεί ως συντάξιμος με την ως άνω πράξη ... της ίδιας Διεύθυνσης, λογίστηκε ως χρόνος πραγματικής συντάξιμης υπηρεσίας.

(ζ) Ένσταση του αρχικώς ενάγοντος κατά της ως άνω πράξης με αίτημα να υπολογιστεί στο διπλάσιο ο χρόνος της στρατιωτικής του υπηρεσίας, δεδομένου ότι αν δεν είχε απομακρυνθεί από την υπηρεσία θα είχε πραγματοποιήσει όσες ώρες πτήσεις είχαν όλοι οι συνάδελφοί του, απορρίφθηκε με την ... απόφαση της Επιτροπής Ελέγχου Πράξεων Κανονισμού Συντάξεων.

(η) Με την απόφαση του ΙΙ Τμήματος του Δικαστηρίου, που εκδόθηκε επί της από ... έφεσης του αρχικώς ενάγοντος, κρίθηκε ότι η αποκατάσταση των αξιωματικών που απομακρύνθηκαν παράνομα από την υπηρεσία, λόγω της αντίθεσής τους προς το δικτατορικό καθεστώς, πρέπει, εν όψει και του εντόνως αποκαταστατικού χαρακτήρα των διατάξεων αυτών, να είναι πλήρης, δηλαδή να αναφέρεται όχι μόνο στην ανάκτηση των βαθμών που έχασαν και στην προαγωγική εν γένει εξέλιξή τους, αλλά και στην πλήρη συνταξιοδοτική τους αποκατάσταση και, συνεπώς, ο χρόνος που οι ανωτέρω στρατιωτικοί βρέθηκαν παράνομα εκτός υπηρεσίας πρέπει να προσμετράται και να συνυπολογίζεται ως χρόνος πραγματικής υπηρεσίας για όλες τις συνέπειες, δηλαδή όχι μόνο για τη βαθμολογική και μισθολογική αποκατάστασή τους, αλλά και για κάθε προσαύξηση ή άλλη μισθολογική παροχή σαν να μην είχαν ποτέ απομακρυνθεί από την ενεργό υπηρεσία, οπότε, πρέπει, για τον υπολογισμό του συντάξιμου χρόνου υπηρεσίας των ιπτάμενων αξιωματικών της Αεροπορίας που αποκαταστάθηκαν, να λαμβάνεται υπόψη και το χρονικό διάστημα των

πτητικών εξαμήνων, τα οποία, κατά την κανονική πορεία των πραγμάτων, θα πραγματοποιούσαν αυτοί αν το δικτατορικό καθεστώς δεν τους απομάκρυνε παράνομα από την ενεργό υπηρεσία λόγω των δημοκρατικών τους φρονημάτων. Με τις αιτιολογίες αυτές το Δικαστήριο έκανε δεκτό ότι η συνταξιοδοτική αποκατάσταση του αρχικώς ενάγοντος δεν ήταν πλήρης όσον αφορά στα πτητικά εξάμηνα, καθόσον, σύμφωνα με το ... έγγραφο του Γενικού Επιτελείου Αεροπορίας, αυτός, κατά τη συνήθη πορεία των πραγμάτων, εάν δεν είχε απομακρυνθεί από τις τάξεις της Αεροπορίας λόγω των κοινωνικών του φρονημάτων, κατά το χρονικό διάστημα από ... έως ... θα είχε πραγματοποιήσει δώδεκα (12) εξάμηνα πτητικής ενέργειας. Μετά από αυτά έγινε δεκτή η έφεσή του, ακυρώθηκε η ... απόφαση της Ε.Ε.Π.Κ.Σ., μεταρρυθμίστηκε η ... πράξη της 42ης Διεύθυνσης του Γ.Λ.Κ., με συνυπολογισμό των ανωτέρω πτητικών εξαμήνων και ανάλογη αύξηση της σύνταξής του και αναπροσαρμόστηκε η μηνιαία σύνταξή του, αναδρομικά από

(θ) Σε συμμόρφωση με την απόφαση αυτή εκδόθηκε η ... τροποποιητική πράξη του Διευθυντή της 42ης Διεύθυνσης του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, με την οποία καθορίστηκε η συνολική συντάξιμη υπηρεσία του σε έτη ... και του κανονίστηκε σύνταξη ίση με το σύνολο των 80% του μηνιαίου μισθού ενεργείας του 2^{ου} Μ.Κ., προσαυξημένου κατά 60% λόγω επιδόματος χρόνου υπηρεσίας, με περαιτέρω προσαύξηση της συντάξεώς του κατά 7,2/100 του μηνιαίου βασικού μισθού ενεργείας του βαθμού λοχαγού.

(ι) Έφεση του αρχικώς ενάγοντος κατά της ... τροποποιητικής πράξης του Διευθυντή της 42ης Διεύθυνσης του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους προς το σκοπό η πράξη αυτή να τροποποιηθεί και να υπολογιστεί το ποσοστό σύνταξης στα 40/35 αντί των 35/35, σύμφωνα με τα άρθρα 15 παρ. 1 και 55 παρ. 1 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων (π.δ. 166/2000, Συνταξιοδοτικός Κώδικας, ΦΕΚ Α' 153), απορρίφθηκε με την ... απόφαση του II Τμήματος του Δικαστηρίου, με την αιτιολογία ότι το αίτημα της έφεσής του περί υπολογισμού του ποσοστού σύνταξης στα 40/35 έχει ήδη διαγνωσθεί με δύναμη δεδικασμένου στο ύψος των 35/35, σύμφωνα με τις συνταξιοδοτικές διατάξεις που διέπουν το συνταξιοδοτικό του δικαίωμα (άρθρα 1, 9, 14, 15, 41, 43, 55 του π.δ. 166/2000), με την ... απόφαση του Δικαστηρίου, με την οποία έγινε δεκτό ότι η σύνταξη του εκκαλούντος πρέπει να είναι ίση με το σύνολο των 80% του μηνιαίου μισθού ενεργείας του 2^{ου} Μ.Κ., προς την οποία, μάλιστα, απόφαση, αφού αυτή κατέστη αμετάκλητη, συμμορφώθηκε ορθώς και πλήρως η συνταξιοδοτική διοίκηση και εξέδωσε την ... πράξη της, καθορίζοντας, τη σύνταξη αυτού με ποσοστό σύνταξης 35/35 των 80/100 ή 800/1000.

10. Με την ένδικη αγωγή ο αρχικώς ενάγων ισχυρίστηκε ότι η διοίκηση με σειρά πράξεων και παραλειψέων της, και ιδίως με τα από ..., ..., ... προεδρικά διατάγματα, τα από ..., ..., ... πρακτικά του Μικτού

Ειδικού Συμβουλίου, τις συνακόλουθες αποφάσεις ..., του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους και την ... απόφαση της Επιτροπής Ελέγχου Πράξεων Κανονισμού Συντάξεων, καθώς και την ... «πράξη» του Γενικού Επιτελείου Αεροπορίας - ο παράνομος χαρακτήρας των οποίων διαγνώσθηκε με αμετάκλητες δικαστικές αποφάσεις του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών, του Συμβουλίου της Επικράτειας και του Ελεγκτικού Συνεδρίου - αρνήθηκε να συμμορφωθεί προς τις οικείες δικαστικές αποφάσεις και αδικαιολόγητα ολιγόρησε μετά την παράνομη εκδίωξή του από το σώμα των αξιωματικών, να προβεί σε πλήρη διοικητική αποκατάστασή του και να τον προάγει στον προβλεπόμενο βαθμό του Σμηναγού, καθώς και να του αναγνωρίσει τα έτη υπηρεσίας του, με συνυπολογισμό των πτητικών εξαμήνων για τη συνταξιοδότησή του. Ειδικότερα, με την πράξη της 42ς Διεύθυνσης του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους ορίστηκε η μηνιαία σύνταξή του βάσει της υπηρεσίας του από ... έως ... χωρίς να συνυπολογιστεί ο χρόνος παραμονής του εκτός υπηρεσίας από ... έως Ακολούθως, με την ... πράξη της ίδιας Διεύθυνσης, αυξήθηκε η σύνταξή του από ..., με τον υπολογισμό ως συντάξιμου του χρόνου παραμονής του εκτός υπηρεσίας από ... έως ..., χωρίς όμως να του υπολογιστεί στο διπλάσιο ο χρόνος των πτητικών εξαμήνων. Συνεπεία αυτών, για τη συνταξιοδοτική του αποκατάσταση, άσκησε κατά της ... πράξης την από ... ένσταση ενώπιον της Επιτροπής Ελέγχου Πράξεων Κανονισμού Συντάξεων, ζητώντας να υπολογιστεί στο διπλάσιο ο χρόνος της στρατιωτικής του υπηρεσίας, δεδομένου ότι αν δεν είχε απομακρυνθεί παράνομα από την υπηρεσία, θα είχε όσες ώρες πτήσεις είχαν όλοι οι συνάδελφοί του. Η Επιτροπή απέρριψε την ένστασή του με την ... απόφασή της, επικαλούμενη το γεγονός ότι δεν πραγματοποίησε τα σχετικά «πτητικά εξάμηνα». Την πράξη αυτή προσέβαλε με έφεση στο Ελεγκτικό Συνέδριο, επί της οποίας εκδόθηκε η ... αμετάκλητη απόφαση του II Τμήματος, με την οποία αναγνωρίστηκε ότι η συνολική πραγματική συντάξιμη υπηρεσία του ανέρχεται σε ... έτη, ... μήνες και ... ημέρες. Σε συμμόρφωση με την απόφαση αυτή, εκδόθηκε η ... πράξη της 42ς Διεύθυνσης του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους. Αποτέλεσμα των ανωτέρω ήταν να μειωθεί η προσωπικότητά του και να θιγεί η τιμή και υπόληψή του στον επαγγελματικό και κοινωνικό περίγυρό του, και να αναγκαστεί επί σειρά ετών να καταφεύγει σε δικαστικούς αγώνες προκειμένου να δικαιωθεί, γεγονός που, εκτός της μείωσης της προσωπικότητάς του, προκάλεσε σε αυτόν μεγάλη ψυχική ταλαιπωρία, κόπο και έξοδα. Ειδικότερα, ισχυρίστηκε ότι ως αποκατασταθείς αξιωματικός, το να βρεθεί στην πολιτική υπηρεσία, με μη αναγνωρισμένες τις προβλεπόμενες από το νόμο αποκαταστατικές συνέπειες, και η επανειλημμένη ολιγωρία της διοίκησης είχε βαρύτερες συνέπειες όχι μόνον στον εργασιακό του χώρο αλλά και στον κοινωνικό του περίγυρο. Ότι η κατάσταση που προέκυψε, συνεπεία των συνεχών αρνήσεων για ηθική και επαγγελματική αποκατάσταση ανάλογα με τα προσόντα, του προκάλεσε

σοβαρότητα επαγγελματικά και προσωπικά προβλήματα, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται και προβλήματα υγείας. Ότι ιδιαίτερα σημαντικό είναι και το χρονικό διάστημα των 22-23 χρόνων, κατά το οποίο εξάντλησε όλες του τις δυνάμεις στην προσπάθεια δικαίωσής του. Επιπλέον, ισχυρίστηκε ότι η παράνομη συμπεριφορά της διοίκησης του προκάλεσε ανυπολόγιστη ηθική βλάβη, καθώς, από το έτος κατά το οποίο «εξήλθε» από τη Σχολή αισθανόταν ιδιαίτερα μειωμένος επαγγελματικά, προσωπικά και ηθικά και από την αρχή σχεδόν της σταδιοδρομίας του στην Ελληνική Αεροπορία επλήγη ανεπανόρθωτα η τιμή και η υπόληψή του αλλά και η επαγγελματική του πίστη ως μέλος της.

11. Οι ισχυρισμοί κατά το μέρος που προβάλλονται προς θεμελίωση της ηθικής βλάβης που φέρεται ότι προκλήθηκε στον αρχικώς ενάγοντα λόγω καθυστέρησης αναγνώρισης από την υπηρεσιακή διοίκηση του χρόνου παραμονής του εκτός υπηρεσίας από ... έως ... είναι απορριπτέοι ως απαράδεκτοι (σκέψη 8 της παρούσας), καθώς οι πράξεις αυτές δεν ελέγχονται παρεμπιπτόντως ούτε από τα όργανα της συνταξιοδοτικής διοίκησης, ούτε από το παρόν Τμήμα, κατά την εκδίκαση της υπό κρίση αγωγής, δοθέντος ότι αφορούν σε ζητήματα της υπηρεσιακής κατάστασης του αρχικώς ενάγοντος για τα οποία αποκλειστική αρμοδιότητα έχουν τα επιληφθέντα της υπόθεσης όργανα της υπηρεσιακής διοίκησης, ενώ η εκδίκαση των κατ' αυτών ενδίκων βοηθημάτων υπάγεται στη δικαιοδοσία των διοικητικών δικαστηρίων, ήδη δε με την παραπεμπτική απόφαση ... του Τριμελούς Διοικητικού Πρωτοδικείου ... οι πράξεις αυτές αποτέλεσαν βάση για την επιδίκαση χρηματικής ικανοποίησης του αρχικώς ενάγοντος λόγω της ηθικής βλάβης που του προκλήθηκε από την καθυστερημένη αποκατάστασή του. Ομοίως, απορριπτέος ως απαράδεκτος είναι και ο επιμέρους προβαλλόμενος λόγος προς θεμελίωση της ηθικής του βλάβης λόγω της μη αναγνώρισης από την υπηρεσιακή διοίκηση, δυνάμει της ... «πράξης» του Γενικού Επιτελείου Αεροπορίας, πτητικών εξαμήνων αναγομένων στο χρονικό διάστημα από 1.1.1968 έως 21.9.1980. Και τούτο διότι, καίτοι συνέχεται δυνητικά με τον υπολογισμό της συντάξιμης υπηρεσίας, αφορά κατ' αρχήν σε ζήτημα της υπηρεσιακής κατάστασής του για το οποίο αποκλειστική αρμοδιότητα έχουν τα επιληφθέντα της υπόθεσης όργανα της υπηρεσιακής διοίκησης, ενώ η εκδίκαση των κατ' αυτών ενδίκων βοηθημάτων υπάγεται στη δικαιοδοσία των διοικητικών δικαστηρίων. Ήδη δε με την παραπεμπτική απόφαση ... του Τριμελούς Διοικητικού Πρωτοδικείου ..., κρίθηκε (βλ. σκ. 13 αυτής) ότι η οικεία αξίωση για χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης είναι αβάσιμη καθώς, όπως έγινε δεκτό, η ως άνω «πράξη» του Γενικού Επιτελείου Αεροπορίας, ως εκ του περιεχομένου της, δεν έχει εκτελεστό χαρακτήρα δοθέντος ότι με αυτήν η διοίκηση εμμένει στην αρνητική άποψη που είχε εκφράσει στο παρελθόν επί αναλόγου αιτήματος του αρχικώς ενάγοντος (σχ. η ... Γνωμοδότηση του ΝΣΚ και το ... έγγραφο του ΓΕΑ, με το οποίο

ο αρχικώς ενάγων ενημερώθηκε ότι δεν είναι δυνατή η έκδοση βεβαίωσης με την οποία να πιστοποιούνται τα πτητικά εξάμηνά του, δεδομένου ότι η αποκατάστασή του δεν συνεπάγεται την ικανότητα χειρισμού αεροσκάφους, εφόσον δεν κατέστη κάτοχος πτυχίου χειριστού αεροσκάφους, ούτε τον καθιστά προσωπικό που νόμιμα και σύμφωνα με τα προβλεπόμενα εκτελεί πτήσεις ως πλήρωμα αεροσκάφους). Οι ίδιοι ως άνω ισχυρισμοί κατά το μέρος που προβάλλονται προς θεμελίωση της ηθικής βλάβης που φέρεται ότι του προκλήθηκε λόγω της καθυστέρησης αναγνώρισης ως συντάξιμου του χρόνου παραμονής του εκτός υπηρεσίας από ... έως ... είναι απορριπτέοι ως αβάσιμοι, δοθέντος ότι η συνταξιοδοτική διοίκηση δεν είχε αρμοδιότητα να μεταβάλει το ουσιαστικό περιεχόμενο της υπηρεσιακής του κατάστασης, καθ' υποκατάσταση των υπηρεσιακών οργάνων, αλλά υποχρεούτο κατά τη συνταξιοδότησή του να λάβει υπόψη της την υφιστάμενη κατά το χρόνο αυτό υπηρεσιακή του κατάσταση. Άλλωστε αμέσως μόλις εκδόθηκε το ... π.δ., σε συμμόρφωση με την ... απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας, προέβη σε άμεση αναμόρφωση της συνταξιοδοτικής του κατάστασης με την έκδοση της ... συνταξιοδοτικής πράξης ανακαθορίζοντας τη σύνταξή του και μάλιστα αναδρομικά από

12. Η ένδικη αξίωση για την καταβολή χρηματικής ικανοποίησης λόγω πρόκλησης στον αρχικώς ενάγοντα ηθικής βλάβης εξαιτίας της καθυστέρησης συνυπολογισμού των πτητικών εξαμήνων για τη συνταξιοδότησή του, καθ' ο μέρος αφορούν στα πτητικά εξάμηνα που αντιστοιχούν στο χρονικό διάστημα από ... έως ..., κατά την κρίση του Τμήματος, είναι ομοίως απορριπτέα. Τούτο διότι η παράλειψη της συνταξιοδοτικής διοίκησης να συνυπολογίσει τα εν λόγω πτητικά εξάμηνα ακυρώθηκε με την ... απόφαση του II Τμήματος του Δικαστηρίου, σε συμμόρφωση με την οποία εκδόθηκε η ... τροποποιητική πράξη της συνταξιοδοτικής διοίκησης, έφεση δε κατά της τελευταίας απορρίφθηκε με την ... απόφαση του Δικαστηρίου. Όμως η ακύρωση της παράνομης παράλειψης της συνταξιοδοτικής διοίκησης με τις αναφερόμενες στην προαναφερθείσα απόφαση αιτιολογίες (σκέψη 9 στοιχείο η) και ο συνυπολογισμός με την ... τροποποιητική πράξη της συνταξιοδοτικής διοίκησης, των πτητικών εξαμήνων για τη συνταξιοδότησή του, αναδρομικά από ..., κατά την κρίση του Δικαστηρίου, συνιστά, αυτή καθεαυτήν, πρόσφορη και, καταρχήν, επαρκή ικανοποίηση της προκληθείσας σε αυτόν ηθικής βλάβης, τόσο εκ της παραλείψεως της συνταξιοδοτικής διοίκησης να λάβει τα ανωτέρω υπόψη της, όσο και εκ της επικαλούμενης από αυτόν ολιγωρίας της να προβεί σε άμεση συμμόρφωση με την ... απόφαση του Δικαστηρίου, δοθέντος μάλιστα ότι οι περιστάσεις αυτές (μη συνυπολογισμός και ολιγωρία συμμόρφωσης), ως εκ του είδους της συνταξιοδοτικής παροχής που αφορούσαν, δεν ήταν ικανές να προκαλέσουν, αλλ' και ούτε αποδεικνύεται ότι προκάλεσαν στον αρχικώς ενάγοντα περαιτέρω ηθική βλάβη η οποία να μπορεί να διαχωριστεί από την

ήδη ακυρωθείσα παρανομία της συνταξιοδοτικής διοίκησης και ότι δεν έχει, εκ του λόγου αυτού, ικανοποιηθεί πλήρως με την ακύρωση αυτή.

13. Κατ' ακολουθίαν, η αγωγή πρέπει να απορριφθεί και κατ' εκτίμηση των περιστάσεων, να απαλλαγεί ο συνεχίζων την δίκη υιός του μεταποβιώσαντος ενάγοντος, ως κληρονόμος αυτού, από την καταβολή των δικαστικών εξόδων του εναγομένου Ελληνικού Δημοσίου, απορριπτομένου του σχετικού αιτήματος του τελευταίου.

Για τους λόγους αυτούς

Απορρίπτει την αγωγή.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε στην Αθήνα στις 5 Μαΐου 2023.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΜΑΡΙΑ ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΥ

Η ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ
ΝΕΚΤΑΡΙΑ ΔΟΥΛΙΑΝΑΚΗ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΣΟΦΙΑ ΚΟΥΤΣΟΒΟΥΛΟΥ

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση, στο ακροατήριο του Δικαστηρίου, στις 26 Μαΐου 2023.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΜΑΡΙΑ ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΥ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ
ΣΟΦΙΑ ΚΟΥΤΣΟΒΟΥΛΟΥ